

ONTBIJTBIJENKOMST DUURZAAMHEID IN
MERCURE HOTEL NIJMEGEN CENTRE

Nu is het momentum voor duurzaam bouwen!

TEKST: HELEEN KOMMERS | FOTOGRAFIE: ROB KOPPERS

Al meer dan 30 jaar brengt RAN Business ondernemers uit de regio's Arnhem en Nijmegen samen, onder andere in ontbijt- en lunchbijeenkomsten. Zo ook op maandagochtend 29 maart.

Vijf specialisten treffen elkaar in Mercure Hotel Nijmegen Centre, om elk vanuit de eigen expertise van gedachten te wisselen over het thema duurzaamheid. De deelnemers: **Henny van Benthem** (Sustainable Constructions), **Rob van den Broek** (Hello Sun), **Jola van Dijk** (Permiso Expertisecentrum Vergunningen), **Emile Pilage** (gemeente Nijmegen) en **Marco van der Wel** (ECO Architecten).

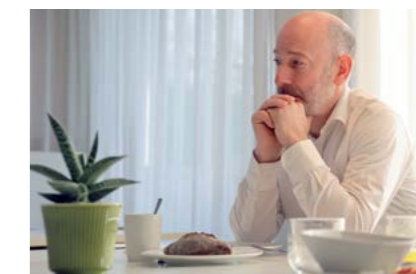
Het tempo waarop onder meer gebouwen worden verduurzaamd, afvalstromen worden geoptimaliseerd (circulariteit) en energie gewonnen wordt, ligt te laag ten opzichte van onze klimaatdoelstellingen. Eén van die doelstellingen is, dat in januari 2023 alle kantoren energielabel C moeten hebben en over zeven jaar zelfs label A. Maar hoe vergaat het de gemiddelde ondernemer? Wat zijn de verduur-

zamingwensen en wat zijn de (on)mogelijkheden daarbij?

TEKORT AAN VERGUNNINGSSPECIALISTEN

Jola, van huis uit omgevingsjurist, kreeg ooit de vraag of ze als vergunningsspecialist bepaalde problemen waar ondernemers tegenaan lopen ook vóór kan zijn. "Met zonneparken bijvoorbeeld, loop je momenteel in

Gelderland tegen de netcapaciteit aan", aldus Jola. "Dan denk je wellicht: 'Waarom vergroot de beheerder het net niet gewoon?' Deels kampt de markt met een structureel tekort aan technische vakmensen, maar het grootste probleem vormt de afgifte van vergunningen. Voordat netbeheerders alle procedures doorlopen hebben en kunnen gaan bouwen aan een nieuw net, zijn ze zo'n tien jaar verder. Dat

komt onder andere door het enorme tekort aan vergunningsspecialisten: circa 1.500 tot 2.000 overheidsmedewerkers staan klaar om vergunningaanvragen in ontvangst te nemen, maar landelijk zijn er slechts 50 specialisten die vergunningen professioneel aan kunnen vragen. Dat leidt in de bouw per jaar tot 300 à 400 miljoen euro aan faalkosten. Er zijn flexibiliseringsmogelijkheden in de wet waar nog veel te weinig gebruik van wordt gemaakt."

VERANDERING IN MINDSET

Een verandering in mindset is nodig, vervolgt Jola. "Begin niet met het aanvragen van vergunningen nadat je eerst je hele plan tot in detail hebt uitgewerkt. Dan loop je tegen problemen aan. Breng helemaal in het begin, nog vóórdat je technische oplossingen bedacht hebt, in kaart wat op die locatie de (on)mogelijkheden zijn voor vergunningen. Wanneer moet je alvast gaan overleggen met de vergunningverlener? Wat zijn de lijntjes waarbinnen je mag tekenen? Maak niet eerst een plan om dan tot de ontdekking te komen dat het niet binnen de lijnen past." Overleg is ook een toverwoord. Men is bij de overheid altijd bereid

—
"Een verandering in
mindset geeft nieuwe
energie!"

mee te denken, mits je maar op tijd aanklopt. Ons beeld van 'nee-denkers' moet worden bijgesteld naar 'meedenkers'.

OVERHEIDSSTURING

Tegelijkertijd vragen we als samenleving om méér lijntjes. We zijn een vol land waar we rekening met elkaar moeten houden. Het zijn ook de ondernemers die handhavingsverzoeken indienen op het moment dat ze het idee hebben dat een andere ondernemer over het lijntje gaat. Marco: "We hebben de landelijke overheid nodig voor sturing. De erkende lijsten met energiebesparende maatregelen werken prima. Wetgeving voor verduurzaming is er echter nog niet. Bij nieuwbouw gaat het al best goed door de BENG-eisen (Bijna EnergieNeutrale Gebouwen), maar er is veel meer nodig voor de bestaande bestaande bouw.

Daarnaast is de milieuproblematiek waarop we afstevnen zeer complex (klimaat, stikstof, economie, grondstoffen), maar ik zie lichtpuntjes." Ook Emile, projectleider/beleidsmedewerker verduurzaming bedrijven en bedrijfsterreinen, denkt dat de netcongestie over een jaar of vier grotendeels is weggewerkt.

GRONDSTOFFENCRISIS

Toch ziet Marco ook een ommekeer die gaande is: biobased bouwen neemt een hoge vlucht en deze hernieuwbare grondstoffen zijn een goed antwoord op een komende grondstoffencrisis. "Wat gaat dat op termijn inhouden? Voor nieuwbouw ligt de nadruk op biobased bouwen. Hergebruik is uitstekend voor materialen uit de bestaande voorraad, maar het toevoegen van nieuwe materialen die gerecycled moeten worden, is economisch kostbaar en erg kwetsbaar. Met mogelijk extra afval en faillissementen van de recyclers als gevolg."

Dat kostenplaatjes regeren, stipt ook Rob aan: "Wanneer ondernemers aan verduurzamen denken, willen ze begrijpelijkerwijs weten hoe snel een

“Kaders én visionairs zijn nodig”

investering is terugverdiend. Zonnepanelen alléén zijn niet genoeg, er is ook een batterij nodig om de energie op te slaan. Om terug te komen op het binnen de lijntjes kleuren... We hebben kaders nodig, maar vervolgens óók visionairs.”

REVOLUTIONAIRE BATTERIJ VAN NILAR

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we energie kunnen bewaren tot het moment dat we die nodig hebben? Emile: “Warmte-koudeopslag in grote waterbassins en waterstof... het is er allemaal en de ontwikkelingen gaan hard, maar het is nu nog te kostbaar en in pilotvorm.” Daarop vertelt Henny over Nilar, een Zweedse leverancier van batterijen voor energieopslag, waarbij de investering in zonnepanelen inclusief de batterij in circa drie jaar is terugverdiend. “De batterij is niet op lithium gebaseerd, maar vervaardigd volgens

een geheel nieuw procedé. Inmiddels zit hij op twee derde van de oorspronkelijke prijs. Hij is goed te integreren in bestaande bouw en is zelfs leuk om naar te kijken.” Marco: “Belangrijk is wel dat deze seizoen-overbruggend is.”

BIO-BASED

Henny ontwikkelde in 2016 bio-based building blocks binnen Sustainable Constructions, waar hij huizen mee bouwt. Over visionairs gesproken... Momenteel wordt er een huis in Groesbeek neergezet, mede door leerlingen van het Montessori College. Voor het huis is een ‘materialenpaspoort’ (Madaster) opgesteld. Madaster heeft uitgerekend dat het huis voor 77% circulair is. De blocks bestaan uit BioFoam® in combinatie met Neopor en grafiet.” Grafiet zorgt voor 20% extra isolatie en de fundering bestaat uit gerecyclede kunststof balken vermengd met plastic afval en kleding die niet te verbranden is. Dat zorgt voor een bepaalde mate van vezelsterkte: zelfs bij extremen als -40°C of +50°C zal het materiaal niet uitzetten of krimpen. Verder gebruikt men sloophout dat van de milieustraten

afkomstig is. Het is gevingerlast en daardoor sterker dan normaal hout.

OPROEP AAN TECHNISCHE BEDRIJVEN: PAK HET MOMENTUM!

“Waar zouden ondernemers baat bij hebben als ik of één van mijn collega’s langskomen?”, vraagt Emile. Rob: “Stop met subsidies, en dergelijke. Ondernemers moeten zélf het spreekwoordelijke licht zien, anders blijven ze hangen in de waan van de dag. Ik denk dat je het over een andere boeg moet gooien. Alle projecten die verduurzaamd zijn, zou je iedere week of maand onder de aandacht moeten brengen. Ga met de succesverhalen de bühne op, in plaats van de achterblijvers telkens weer proberen over te halen.” Emile: “Voor het regionaal energieloket rol ik momenteel een bedrijvenmodule uit. Verder zie ik graag een regionaal expertisecentrum ontstaan binnen een groene metro-pool, bestaande uit technuten die bedrijven kunnen begeleiden.” Marco: “Nú is het momentum, pak het!” En met die dringende oproep besluiten we onze ontbijtsessie. ■